

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКО- НОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИТЕ

Член 1

Во Законот за заштита на потрошувачите (“Службен весник на Република Македонија” број 38/2004), во членот 4 став 1 алинејата 1 се менува и гласи:

“- Потрошувач” е секое физичко лице кое купува производи или користи услуги за непосредна сопствена потрошувачка за цели кои се надвор од неговата трговска активност, бизнис или професија;”.

Член 2

Во членот 7 на крајот од реченицата зборовите: “без одлагање” се бришат и се додаваат зборовите: “најдоцна во рок од осум дена од денот на купувавањето на производот или давањето на услугата”.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Доколку трговецот од ставот 1 на овој член организира наградна игра е должен ветената награда да му ја даде на потрошувачот во рок од осум дена од завршувањето на наградната игра.”

Член 3

Во членот 12 став 2 зборот “рекламирање” се заменува со зборот “отпочнувањето”.

Ставот 3 се брише.

Член 4

Во членот 20 став 1 по зборот “сметкопотврда” се додаваат зборовите: “или фактура”.

Член 5

Во членот 22 став 1 втората реченица се менува и гласи: “Трговецот е должен најмалку за пет години од денот на производството на производот, но не помалку од две години од денот на истекот на гаранцијата на производот, да обезбеди резервни делови.”

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Потрошувачот нема право да бара замена на производот или враќање на платениот износ согласно со ставот 1 на овој член доколку недостатокот што се сервисира е минимален, односно не влијае врз квалитетот и перформансите на основната функција на производот.”

Ставот 2 станува став 3.

Во ставот 3 кој станува став 4 алинеја 6 по зборот “работник” запирката се заменува со точка, а останатиот текст од алинејата се брише.

Ставовите 4 и 5 стануваат ставови 5 и 6.

Член 6

Во членот 23 став 1 алинејата 7 се менува и гласи:

“- фирма и седиште на производителот, односно на трговецот, доколку има своја трговска марка за производот и се претставува како производител, а за увозните производи и фирма и седиште (полна адреса) на увозникот, како и земјата на потекло;”.

Член 7

Во членот 26 по зборот “производите” се додаваат зборовите: “и услугите”.

Член 8

Во членот 45 став 4 зборовите: “потешки од 5 килограми” се заменуваат со зборовите: “погабаритни од 1м3, или потешки од 10 килограми”.

Член 9

Во членот 48 став 1 бројот “20” се заменува со бројот “30”.

Член 10

Во членот 50 став 1 по зборот “причини” точката се брише и се додаваат зборовите: “освен во случај на купен производ изготвен по нарачка од потрошувачот врз основа на писмен договор”.

Член 11

Во членот 107 став 1 по зборот “седум” се додава зборот “работни”.

Во ставот 2 по зборовите: “трговецот е должен” се додаваат зборовите: “во моментот на склучувањето на договорот”.

По ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

“Во случај на раскинување на договорот од ставот 1 на овој член трговецот е должен да му го врати на потрошувачот целокупниот износ којшто потрошувачот до моментот на раскинување на договорот го платил врз основа на договорот.”

Член 12

Во членот 118 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Ако надоместокот не е пресметан согласно со одредбите од ставот 2 на овој член, потрошувачот може во рок од 15 дена од приемот на сметката за наплатата на услугите да поднесе писмен приговор до давателот на услугата.”

По ставот 3 кој станува став 4 се додава нов став 5, кој гласи:

“Давателот на услугата е должен во рок од 30 дена од поднесениот приговор да се произнесе по приговорот од ставот 3 на овој член.”

Ставовите 4 и 5 стануваат ставови 6 и 7.

Во ставот 6 бројот “3” се заменува со бројот “4”.

Член 13

Членот 126 се менува и гласи:

“Заштитата на потрошувачите на општината, односно на градот Скопје се обезбедува преку совет за заштита на потрошувачите на општината, односно градот Скопје.

Советите за заштита на потрошувачите од ставот 1 на овој член се конституираат како постојани работни тела на советите на општините, односно градот Скопје.

Членовите на советите за заштита на потрошувачите на општините, односно градот Скопје се избираат од редовите на советниците, здруженијата на потрошувачи и од други здруженија на граѓани, јавните претпријатија, стопанските комори и од државните органи на инспекцискиот надзор кои имаат надлежности поврзани со заштита на потрошувачите.

Советите за заштита на потрошувачите предлагаат локални двегодишни програми за заштита на потрошувачите, во согласност со Програмата за заштита на потрошувачите на Владата, кои ги усвојуваат советите на општините, односно градот Скопје.

Советите за заштита на потрошувачите во единиците на локалната самоуправа остваруваат редовни контакти и соработка со Советот за заштита на потрошувачите на Владата на Република Македонија.

Единиците на локалната самоуправа во рамките на своите буџети можат да планираат средства за поддршка на потрошувачките организации кои дејствуваат на локално ниво.”

Член 14

Членот 128 се менува и гласи:

“Здруженијата на потрошувачите имаат право да:

- иницираат донесување на нова и измени во постојната законска регулатива;

- бидат информирани за подготвувањето и да даваат мислења по предлози на законите и други подзаконски акти кои се релевантни за заштита на потрошувачите;

- иницираат расправи пред Советот на потрошувачите на Владата на Република Македонија и советите за заштита на потрошувачите во единиците на локалната самоуправа и заинтересираните страни по прашања кои се однесуваат на интересите на потрошувачите;

- соработуваат и разменуваат информации со надлежните инспекциски органи и други органи на државната управа и локалната самоуправа по прашања кои се однесуваат на заштитата на потрошувачите;

- работат во домените на информирање и советување на потрошувачите преку организирање на советодавни бироа;

- работат на превенција и едукација на потрошувачите и подигањето на потрошувачката свест и култура;

- учествуваат во креирање и имплементација на програмите за заштита на потрошувачите на Владата на Република Македонија;

- ги разгледуваат жалбите на потрошувачите непосредно или во соработка со надлежните инспекциски и други органи на државната управа кои имаат надлежност поврзани со заштитата на потрошувачите и се консултираат со потрошувачите по прашањата од законодавството за заштита на потрошувачите;

- посредуваат меѓу потрошувачите и трговците на стоки и давателите на услуги со цел за решавање на спорови;

- им помагаат на потрошувачите или на одреден круг потрошувачи при поднесувањето тужби до надлежните судови за заштита на нивните права и

- можат да ги застапуваат интересите на потрошувачите во колективни спорови пред надлежните судови.

За реализација на активностите од ставот 1 алинеи 5 и 6 на овој член на здруженијата на потрошувачите им се обезбедува финансиска поддршка.

Средствата од ставот 2 на овој член ги доделува Министерството за економија врз основа на претходно распишан оглас и изготвени програми (проекти) од здруженијата на потрошувачите.

За доделување на средствата од ставот 3 на овој член Министерството за економија формира комисија.”

Член 15

По членот 129 зборовите: “Дел VII” се заменуваат со зборовите: “Дел VIII”.

Член 16

Во членот 130 став 2 по зборовите: “Државниот пазарен инспекторат” се додаваат зборовите: “Дирекција за храна и Управа за ветеринарство”.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Инспекцискиот надзор за спроведувањето на овој закон го вршат државните инспектори или овластени лица за вршење на непосреден надзор согласно со закон.”

Член 17

Во членот 131 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Државните инспектори или овластени лица за вршење на непосреден надзор се должни да му укажат на трговецот да ги отстрани утврдените недостатоци во рок од пет работни дена, ако утврди дека:”.

Точката 6 се брише.

Точките 7, 8, 9, 10 и 11 стануваат точки 6, 7, 8, 9 и 10.

Во точката 12 која станува точка 11 запирката по заградата се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Доколку трговецот не постапи по укажувањето од ставот 1 на овој член државните инспектори или овластените лица за вршење на непосреден надзор ќе донесат решение за привремена забрана на вршење на дејност во траење од седум работни дена за трговец - физичко лице, или во траење од 15 работни дена за трговец - правно лице.”

Член 18

Во членот 133 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Државните инспектори или овластени лица за вршење на непосреден надзор се должни да му укажат на трговецот да ги отстрани утврдените недостатоци во рок од пет работни дена, ако утврди дека:”.

Во точката 1 по зборовите: “фискална сметка” се додаваат зборовите: “или фактура”.

Во точката 3 запирката по заградата се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Доколку трговецот не постапи по укажувањето од ставот 1 на овој член државните инспектори или овластените лица за вршење на непосреден надзор ќе донесат решение за привремена забрана на вршење на дејност во траење од седум работни дена за трговец - физичко лице, или во траење од 15 работни дена за трговец - правно лице.”

Член 19

Во членот 134 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Државните инспектори или овластени лица за вршење на непосреден надзор се должни да му укажат на трговецот да ги отстрани утврдените недостатоци во рок од пет работни дена, ако утврди дека:”.

Во точката 2 во шестиот ред по зборот “производот” се додаваат зборовите: “но не помалку од две години од денот на истекот на гаранцијата на производот”.

Во точката 12 по заградата запирката се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Доколку трговецот не постапи по укажувањето од ставот 1 на овој член државните инспектори или овластените лица за вршење на непосреден надзор ќе донесат решение за привремена забрана на вршење на дејност во траење од седум работни дена за трговец - физичко лице, или во траење од 15 работни дена за трговец - правно лице.”

Ставот 3 се брише.

Во ставот 4 бројот “2” се заменува со бројот “3”.

Ставовите 4, 5, 6 и 7 стануваат ставови 3, 4, 5 и 6.

Член 20

Во членот 135 став 1 воведната реченица се менува и гласи:

“Државните инспектори или овластени лица за вршење на непосреден надзор се должни да му укажат на трговецот да ги отстрани утврдените недостатоци во рок од пет работни дена, ако утврди дека:”.

Точката 8 се менува и гласи:

“8) не му ја даде наградата на потрошувачот веднаш или најдоцна во рок од осум дена од купувањето на производот и давањето на услугата, доколку истата ја ветил дека ќе ја добие со купувањето на производот или со давањето на услугата (член 7 став 1);”.

По точката 8 се додава нова точка 9, која гласи:

“9) организира наградна игра и не му ја даде ветената награда на потрошувачот во рок од осум дена од завршувањето на наградната игра (член 7 став 2);”.

Точката 9 станува точка 10.

По точката 10 која станува точка 11 се додава нова точка 12, која гласи:

“12) цената на производот, односно услугата не е означена во денари (член 8 став 3);”.

Точките 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 и 28 стануваат точки 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 и 30.

Во точката 22 по зборот “став” бројот “3” се заменува со бројот “4”.

По точката 29 која станува точка 31 се додава нова точка 32, која гласи:

“32) не му го врати на потрошувачот целокупниот износ којшто потрошувачот до моментот на раскинување на договорот го платил врз основа на договор (член 107 став 5);”.

Точката 30 станува точка 33.

Во точката 31 која станува точка 34 по заградата запирката се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Доколку трговецот не постапи по укажувањето од ставот 1 на овој член државните инспектори или овластените лица за вршење на непосреден надзор ќе донесат решение за привремена забрана на вршење на дејност во траење од седум работни дена за трговец - физичко лице, или во траење од 15 работни дена за трговец - правно лице.”

Ставот 3 се брише.

Ставовите 4 и 5 стануваат ставови 3 и 4.

Член 21

По членот 135 зборовите: “Дел VIII” се заменуваат со зборовите: “Дел IX”.

Во насловот во Делот IX зборовите: “КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ” се заменуваат со зборовите: “ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ” и се додаваат четири нови члена 135-а, 135-б, 135-в и 135-г, кои гласат:

“Прекршочни органи

Член 135-а

Прекршочни органи за водење на прекршочна постапка согласно со овој закон се Државниот пазарен инспекторат, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Државниот инспекторат за животна средина, Дирекцијата за храна и Управата за ветеринарство кои одлучуваат за прекршоците од овој закон во рамките на своите овластувања предвидени со закон.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 освен за точките 2, 17 и 21 и членовите 138, 139, 140 и 141 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Државниот пазарен инспекторат.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 2, 15, 18, 19 и 20 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Државниот санитарен и здравствен инспекторат.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 2 и 19 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Државниот инспекторат за животна средина.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 17 и 21 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Дирекцијата за храна.

За прекршоците утврдени во членот 137 став 1 точки 2, 15, 18, 19 и 21 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Управата за ветеринарство.

Порамнување

Член 135-б

За прекршоците утврдени во членот 138 од овој закон државниот пазарен инспектор е должен на сторителот на прекршокот да му предложи постапка за порамнување пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

Посредување

Член 135-в

За прекршоците утврдени во членот 137 од овој закон државните инспектори или овластеното лице за вршење на непосреден надзор можат на сторителот на прекршокот да му понудат посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот согласно со Законот за прекршоците и Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Медијација

Член 135-г

За прекршоците утврдени во членот 136 од овој закон државниот пазарен инспектор, како и сторителите на прекршок можат да се согласат за започнување на постапка на медијација пред да поднесат барање за покренување на прекршочна постапка.

Постапката за медијација се спроведува согласно со Законот за медијација.”

Прекршочни санкции

Член 22

Членот 136 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 3.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) на барање на потрошувачот не му го врати уплатениот износ за купениот производ и не му го прими вратениот производ од потрошувачот (член 5 став 3);

2) даде лични податоци за потрошувачот на трети лица, како и на правни или физички лица кои дејствуваат внатре во истата група на трговци без претходно писмено одобрение од потрошувачот (член 6 став 5);

3) го условува купувањето на едни производи со купување на други производи или друг начин на условување на купување и продажба на производи (член 6 став 6);

4) не му ја даде наградата на потрошувачот најмалку во рок од осум дена доколку истата ја ветил дека ќе ја добие со купување на производот или со давање на услугата (член 7);

5) не го испорача производот или не ја изврши услугата по приемот на авансот ако бара или изрично го условува купувањето на производот или давањето на услугата со делумен или вкупен еднократен или пресметковен аванс (член 18 став 1);

6) не му пресмета и исплати на потрошувачот просечна каматна стапка по видување која се пресметува како просек од последниот интервал на просечните банкарски стапки по видување објавен од Народната банка на Македонија сметано од денот на приемот на авансот до денот на испораката на производот или извршената услуга (член 18 став 2);

7) на потрошувачот не му признае дека ја извршил паричната обврска на начин определен со членот 19 на овој закон;

8) на потрошувачот не му издаде фискална сметка, односно јасно видлива и читливо напишана сметкопоздравда или фактура (член 20 став 1);

9) дополнително го наплати издавањето на сметката од членот 20 став 1 на овој закон (член 20 став 3);

10) при продажба на производите на потрошувачот не му ги предаде или предочи документите (член 21);

11) не издаде гаранција за квалитетот, односно за исправното функционирање на производот, документ за начинот на употреба на производот, не обезбеди сервис за одржување и поправка и за снабдување со резервни делови во гарантниот рок и најмалку за пет години од денот на производството на производот, но не помалку од две години од денот на истекот на гаранцијата на производот и рок во кој давателот на гаранцијата е должен да постапи по барањето корисникот на гаранцијата и да ги отстрани дефектите и недостатоците на производот и по три извршени сервисирања да го замени со ист таков нов и исправен производ или да му го врати на потрошувачот платениот износ за купениот производ, освен во случај ако недостатокот што се сервисира е минимален, односно не влијае врз квалитетот и перформансите на основната функција на производот (член 22 ставови 1, 2 и 3 алинеја 5);

12) не се придржува на обврските од гарантниот лист (член 22 став 2);

13) не сака да ги сноси трошоците за материјалот, резервните делови, работата, преносот и превозот на производот што настануваат при отстранување на дефектите, односно замената на производот со нов производ врз основа на гаранција (член 22 став 4);

14) документите од членот 22 став 1 на овој закон не се напишани јасно и читливо на македонски јазик и кирилско писмо или и на други јазици и знаци лесно разбирливи за потрошувачот (член 22 став 5);

15) врши заведувачко и недоволно рекламирање на производи или услуги (член 27 став 1);

16) со рекламирањето го навредува човечкото достоинство коешто предизвикува или може да предизвика телесна, душевна или друга штета кај децата, кое на децата им шири пораки и делови од пораки со кои се искористува или злоупотребува или би можела да се злоупотреби нивната лесномисленост и недостаток на искуство (член 27 став 3);

17) при споредбеното рекламирање постапува спротивно на одредбите наведени во членот 29 на овој закон;

18) во рамките на своето редовно работење не дава информации за ризиците на производот и не соработува при спроведувањето на дејствија преземени за избегнување на таквите ризици (член 35);

19) на потрошувачот нема да му даде производ, односно не му дава услуга од таков квалитет и квантитет кој целосно одговара на утврдените технички барања и прописи, на пропишаните стандарди, нормативи и услови предвидени со договорот, барањата што биле истакнати, како и на информациите што трговецот ги дал за производот или услугата (член 36);

20) пушти во промет производи со недостатоци (член 42 ставови 1 и 2);

21) не изврши замена на производот со соодветен производ со иста трговска марка, тип, индустриски дизајн или ознака за потекло и географска ознака на производот (член 43 став 1 алинеја 3);

22) не изврши замена на производот со соодветен производ со друга трговска марка, тип, индустриски дизајн или ознака за потекло и географска ознака на производот со соодветно намалување или зголемување на производната цена (член 43 став 1 алинеја 4);

23) при раскинување на договорот не го врати платениот износ и не ја надомести претрпената штета (член 43 став 1 алинеја 5);

24) не постапи по барањето на потрошувачот во случаите од членот 45 став 2, членот 46 став 2, членот 48 ставови 1 и 2 и членот 50 на овој закон;

25) при ревизија на цената не постапи во смисла на одредбите од членот 49 ставови 2 и 3 на овој закон;

26) налага договорни одредби кои се како нечесни наведени во членовите од 54 до 77 и 79 на овој закон;

27) со средства за далечинска комуникација склучи договори за продажба на лекови, медицински и ветеринарни производи, експлозивни и запаливи материји (член 88);

28) без претходна согласност на потрошувачот употребува телефон без човечка интервенција (автоматски говорни автомати) и телефакси заради склучување на договори (член 89 став 1);

29) во определен рок пред склучувањето на договорот не го извести потрошувачот за сите одредби од членот 90 на овој закон;

30) на потрошувачот нема да му биде писмено предадена потврда за претходно известување во смисла на членот 91 ставови 1 и 2 од овој закон;

31) на потрошувачот му пресмета трошоци, камати или казни во случаите од членот 98 на овој закон;

32) склучил договор согласно со членот 105 став 1 алинеи 1 и 2 на овој закон без да се легитимира со идентификациона картичка (член 105 став 3);

33) не му го врати на потрошувачот целокупниот износ којшто потрошувачот до моментот на раскинување на договорот го платил врз основа на договорот (член 107 став 5);

34) не достави писмено известување во смисла на членот 110 ставови 1 и 3 од овој закон;

35) содржината на преддоговорот, како и договорот не ги содржи одредбите од членот 111 на овој закон;

36) не го извести потрошувачот за измените на кој било податок наведен во претходното известување (член 112 став 3);

37) при пресметување на надоместокот не постапи во смисла на членот 118 став 2 од овој закон;

38) не им овозможи на сите потрошувачи приклучување и користење на мрежата и услугите под недискриминаторски и однапред познати и договорени услови (член 119) и

39) не ги одржува стандардите и квалитетот на услугите определени со закон или со друг пропис (член 120).

За дејствијата од ставот 1 на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност во траење од две до четири години.

За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност и на одговорното лице во правното лице.

Покрај глобата од ставот 3 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење на одговорна должност во траење од три месеца до една година."

Член 23

Членот 137 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) пред склучувањето на договорот за продажба не постапи во смисла на одредбите од членот 5 став 1 алинеја 1 на овој закон;

2) потрошувачот не биде известен за влијанието на одредени производи врз животната средина и здравјето на луѓето согласно со прописите и стандардите, како и за мерките за заштитата преку упатство дадено со производот истакнато на амбалажата на производот или на друг соодветен начин (член 5 став 1 алинеја 2);

3) посебните продажни услови за одделни производи и услуги не ги истакне јасно и на видно место на продажните места (член 6 став 2);

4) на одделни групи на потрошувачи им одобрува посебни продажни услови (младенци, инвалиди, пензионери, студенти и слично) и тие услови не бидат јасно и на видно место истакнати во продажниот простор (член 6 став 4);

5) за извршените услуги за поправка и одржување на производите, чијашто вредност е поголема од 5.000 денари, не му достави на потрошувачот пресметка и работен налог со опис на работите, употребениот материјал или делови за поправка и одржување (член 6 став 7);

6) без претходно добиена писмена согласност од потрошувачот го прошири работниот налог со зголемување на цената за повеќе од 5% (член 6 став 8);

7) на јасен, видлив, читлив и недвосмислен начин не ја истакне продажната цена на производите или услугите, односно на продажното место на кое се изложени производите, на производите во рефусна состојба, на услугите кои ги дава и на резервните делови кои ги продава (член 8 став 1);

8) цената на производот, односно услугата не е означена во денари, освен ако со друг закон поинаку не е уредено (член 8 став 1 точка 3);

9) продажната цена не е крајна цена на единица на некој производ или услуга или пак на дадената количина на производот, во која не е вклучен данокот на додадена вредност и сите други јавни давачки (член 8 став 2);

10) при продажбата на производите во рефусна состојба не ја истакне само цената за единица мерка на продажното место на производот (член 8 став 5);

11) при истакнување на податоци за нето тежина за претходно спакувани производи не истакне цена за нето единица мерка (член 8 став 7);

12) постапи спротивно на одредбата од членот 8 став 8 на овој закон;

13) не се придржува на истакнатите продажни цени и условите за продажба (член 8 став 9);

14) продава производи кои имаат недостаток или грешка, а физички не ги одвоил од другите производи и јасно, видливо и читливо не обележил на производот и на продажното место не истакнал натпис дека се работи за продажба на производи со недостаток или грешка (член 9);

15) производот го продава во амбалажа што е штетна за здравјето на луѓето, не е приспособена на формата и количината на производот и го доведува во заблуда потрошувачот по однос на количината и големината на производот (член 10 став 2);

16) јасно и на видно место не ја истакне цената на посебната хартија за завиткување и дополнителните украси, како и цената на тие производи и услугата за завиткување (член 10 став 3);

17) нуди бесплатно или заедно со некој друг производ вештачки млека и друга храна наменета за доенчиња до шест месечна возраст, шишиња и цуцли и цуцли лажалки (член 17 став 2);

18) пушти во продажба производи кои немаат декларации или ако декларацијата не ги содржи сите податоци пропишани во членот 23 ставови 1, 2, 3, 4 и 5 на овој закон;

19) пушти во промет производи, односно дава услуги што не ги исполнуваат условите од членовите 32 и 33 на овој закон;

20) детските играчки се пуштени во промет спротивно на членот 38 ставови 1 и 2, членот 39 ставови 1 и 2 и членот 40 на овој закон и

21) не го замени купениот прехранбен производ со недостаток со производ со соодветен квалитет или на потрошувачот не му го врати платениот износ доколку недостатоците се утврдени во рокот до кога производот може да се употребува (член 44).

За дејствијата од ставот 1 на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност во траење од 30 дена.

За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност и на одговорното лице во правното лице.

Покрај глобата од ставот 3 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење на одговорна должност во траење од 15 дена.”

Член 24

Членот 138 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) јасно и на видно место во продажниот простор не ги истакне своите продажни услови (член 6 став 1);

2) производот го продава во несоодветна амбалажа (член 10 став 1);

3) врши продажба на производите во рефусна состојба кои не се претходно спакувани, не ги мери во присуство на потрошувачот (член 11 став 1);

4) продажбата на производите во рефусна состојба не ги спакува во соодветна амбалажа (член 11 став 2);

5) за производите во рефусна состојба не се истакне декларација јасно видливо и читливо на амбалажата во која производот се става за продажба, или на продажното место (член 11 став 3);

6) означувањата што упатуваат на распродажба, односно намалување на цените не се вршат во смисла на одредбите од членот 12 ставови 1 и 2 на овој закон;

7) физички не ги одвои производите за распродажба од производите кои не се на распродажба и јасно и на видно место не истакне натпис дека се работи за распродажба (член 13 став 1);

8) при распродажба на производите со грешка не истакне натпис со кој ќе се запознае потрошувачот во што се состои грешката на производот (член 13 став 2);

9) производите кои не се на распродажба поради изминување на рокот на употреба не ги одвои на посебен со јасно и на видно место истакнато известување за причината за намалување на цените и крајниот рок на употреба на производот (член 14);

10) не го извести писмено потрошувачот за неговото право еднострано да го раскине договорот со изјава во моментот на склучување на договорот (член 107 став 1) и

11) не се произнесе во рок од 30 дена од поднесениот приговор (член 118 став 4).

За дејствијата од ставот 1 на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност во траење од 30 дена.

За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност и на одговорното лице во правното лице.

Покрај глобата од ставот 3 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење на одговорна должност во траење од 15 дена.”

Член 25

Членот 139 се брише.

Член 26

Членот 140 се менува и гласи:

“За дејствијата од членовите 136 до 138 на овој закон глоба во износ од 500 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице што врши дејност.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член за дејствијата од членовите 136 до 139 на овој закон ќе се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење на дејност во траење од 15 дена.”

Член 27

Членот 141 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на лице место на правното лице за дејствијата од членот 137 став 1 точки 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14 и 16 и членот 138 став 1 точки 1, 3, 5, 6, 7, 8 и 9 на овој закон.

Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на лице место на одговорното лице во правното лице и физичко лице - трговец поединец за дејствијата од ставот 1 на овој член.”

Член 28

По членот 141 зборовите: “Дел IX” се заменуваат со зборовите: “Дел X”.

Член 29

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

L I G J PËR NDRYSHIM DHE PLOTËSIM TË LIGJIT PËR MBROJTJE TË KONSUMATORËVE

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtje të konsumatorëve ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 38/2004) në nenin 4 paragrafin 1, alineja 1 ndryshohet si vijon:

"- "Konsumator" është secili person fizik i cili blen prodhime ose shfrytëzon shërbime për konsum individual të drejtpërdrejtë për qëllime të cilat janë jashtë aktivitetit të tij tregtar, të biznesit dhe profesionit të tij;"

Neni 2

Në nenin 7 në fund të fjalisë fjalët: "pa shtyrje" fshihen, ndërsa shtohen fjalët: "më së voni në afat prej 8 ditësh nga dita e blerjes së prodhimit ose e ofrimit të shërbimit."

Pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2 si vijon:

"Nëse tregtari nga paragrafi 1 i këtij neni organizon lojë shpërblyese, është i detyruar që shpërblimin e premtuar t'ia japë konsumatorit në afat prej 8 ditësh nga përfundimi i lojës shpërblyese."

Neni 3

Në nenin 12, në paragrafin 2 fjala "reklamim" zëvendësohet me fjalën "fillimi"

Paragrafi 3 fshihet.

Neni 4

Në nenin 20, në paragrafin 1 pas fjalës "fletëpagesë" shtohen fjalët: "ose faturë".

Neni 5

Në nenin 22, në paragrafin 1 fjalia e dytë ndryshon si vijon:

"Tregtari është i detyruar që së paku për pesë vjet nga dita e prodhimit të produktit, por jo më pak se dy vjet nga skadimi i garancisë së produktit, të sigurojë pjesë rezervë".

Pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2 si vijon:

"Konsumatori nuk ka të drejtë të kërkojë ndërrim të produktit ose kthimin e shumës së paguar në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni nëse mangësia që servisohet është minimale, gjegjësisht nuk ndikon në kualitetin dhe efektshmërinë e funksionit themelor të produktit."

Paragrafi 2 bëhet paragraf 3.

Në paragrafin 3 i cili bëhet paragraf 4 në alinenë 6 pas fjalës "punëtor", presja zëvendësohet me pikë, ndërsa teksti vijues i alinesë fshihet.

Paragrafët 4 dhe 5 bëhen paragrafë 5 dhe 6.

Neni 6

Në nenin 23 paragrafin 1, alineja 7 ndryshon si vijon:

"- firma dhe selia e prodhuesit, gjegjësisht e tregtarit, nëse ka markën e vet tregtare të produktit dhe paraqitet si prodhues, ndërsa për produktet e importuara edhe firma dhe selia (adresa e plotë) e importuesit si dhe vendi i origjinës;"

Neni 7

Në nenin 26 pas fjalës "produktet" shtohen fjalët: "dhe shërbimet".

Neni 8

Në nenin 45, në paragrafin 4, fjalët: "më të rënda se 5 kilogramë" zëvendësohen me fjalët: "me gabarit më të madh se 1m3, ose më të rënda se 10 kilogramë".

Neni 9

Në nenin 48 paragrafin 1, numri "20" zëvendësohet me numrin "30".

Neni 10

Në nenin 50 paragrafin 1, pas fjalës "shkaqe" pika fshihet dhe shtohen fjalët: "përveç në rast të produktit të blerë, të përgatitur sipas porosisë së konsumatorit në bazë të marrëveshjes me shkrim".

Neni 11

Në nenin 107 në paragrafin 1, pas fjalës "shtatë" shtohet fjala "pune".

Në paragrafin 2 pas fjalëve: "tregtari është i detyruar" shtohen fjalët: "në çastin e lidhjes së marrëveshjes".

Pas paragrafit 4 shtohet paragraf i ri 5, si vijon:

"Në rast të prishjes së marrëveshjes nga paragrafi 1 i këtij neni, tregtari është i detyruar t'ia kthejë konsumatorit shumën e përgjithshme të cilën konsumatori e ka paguar në bazë të marrëveshjes deri në momentin e prishjes së marrëveshjes."

Neni 12

Në nenin 118, pas paragrafit 2, shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

"Nëse kompensimi nuk është përlogaritur në pajtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni, konsumatori, në afat prej 15 ditësh nga pranimi i llogarisë për pagesë të shërbimeve, mund t'i dorëzojë kundërshtim me shkrim ofruesit të shërbimit."

Pas paragrafit 3, i cili bëhet paragraf 4, shtohet paragraf i ri 5, si vijon:

"Ofruesi i shërbimit është i detyruar që në afat prej 30 ditësh nga kundërshtimi i dorëzuar të deklarohet për kundërshtimin nga paragrafi 3 i këtij neni."

Paragrafët 4 dhe 5 bëhen paragrafë 6 dhe 7.

Në paragrafin 6, numri "3" zëvendësohet me numrin "4".

Neni 13

Neni 126 ndryshohet si vijon:

"Mbrojtja e konsumatorëve të komunës, gjegjësisht të qytetit të Shkupit sigurohet përmes këshillit për mbrojtje të konsumatorëve të komunës, gjegjësisht të qytetit të Shkupit.

Këshillat për mbrojtje të konsumatorëve nga paragrafi 1 i këtij neni, konstituohen si trupa të përhershëm punues të këshillave të komunave, gjegjësisht të qytetit të Shkupit.

Anëtarët e këshillave për mbrojtje të konsumatorëve të komunave, gjegjësisht të qytetit të Shkupit zgjidhen nga radhët e këshilltarëve, shoqatave të konsumatorëve dhe nga shoqata të tjera të qytetarëve, ndërmarrjeve publike, të odave ekonomike dhe të organeve shtetërore të mbikëqyrjes inspektuese të cilat kanë kompetenca lidhur me mbrojtjen e konsumatorëve.

Këshillat për mbrojtje të konsumatorëve propozojnë programe lokale dyvjeçare për mbrojtje të konsumatorëve, në pajtim me Programin e Qeverisë për mbrojtje të konsumatorëve, të cilat i miratojnë këshillat e komunave, gjegjësisht të qytetit të Shkupit.

Këshillat për mbrojtje të konsumatorëve në njësitë e vetadministrimit lokal mbajnë kontakte dhe bashkëpunim të rregullt me Këshillin për Mbrojtje të Konsumatorëve e Qeverisë të Republikës së Maqedonisë.

Njësitë e vetadministrimit lokal, në kuadër të buxheteve të tyre, mund të planifikojnë mjete për mbështetjen e organizatave të cilat veprojnë në nivel lokal."

Neni 14

Neni 128 ndryshohet si vijon:

"Shoqatat e konsumatorëve kanë të drejtë:

- të iniciojnë nxjerrjen e normativës së re ligjore dhe ndryshimin e asaj ekzistuese;

- të njoftohen për përgatitjen dhe të japin mendime për propozime të ligjeve dhe akteve të tjera nënligjore, të cilat janë relevante për mbrojtjen e konsumatorëve;

- të iniciojnë debate para Këshillit të Konsumatorëve të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe këshillave për mbrojtje të konsumatorëve të vetadministrimit lokal dhe palëve të interesuara për çështje që kanë të bëjnë me interesat e konsumatorëve;

- të bashkëpunojnë dhe të këmbëjnë informata me organet kompetente inspektuese dhe me organe të tjera të administratës shtetërore dhe vetadministrimit lokal, për çështje që kanë të bëjnë me mbrojtjen e konsumatorëve;

- të punojnë në domene të informimit dhe këshillimit të konsumatorëve, përmes organizimit të byrove këshillëdhënëse;

- të punojnë në parandalimin dhe edukimin e konsumatorëve dhe në ngritjen e vetëdijes dhe kulturës së konsumatorëve;

- të marrin pjesë në krijimin dhe implementimin e programeve të konsumatorëve të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë;

- t'i shqyrtojnë ankesat e konsumatorëve drejtpërdrejt ose në bashkëpunim me organet kompetente inspektuese dhe organe të tjera të administratës shtetërore të cilat kanë kompetenca lidhur me mbrojtjen e konsumatorëve dhe të konsultohen me konsumatorët për çështje të legjislacionit për mbrojtje të konsumatorëve;

- të ndërmjetësojnë ndërmjet konsumatorëve dhe tregtarëve të mallrave dhe ofruesve të shërbimeve me qëllim të zgjidhjes së kontesteve;

- t'u ndihmojnë konsumatorëve ose një rrethi të caktuar konsumatorësh gjatë dorëzimit të aktpadive në gjykatat kompetente për mbrojtjen e të drejtave të tyre dhe

- të mund t'i përfaqësojnë interesat e konsumatorëve në konteste kolektive para gjykatave kompetente.

Për realizimin e aktiviteteve nga paragrafi 1, alinetë 5 dhe 6 të këtij neni, shoqatave të konsumatorëve u sigurohet mbështetje financiare.

Mjetet nga paragrafi 2 i këtij neni i ndan Ministria e Ekonomisë në bazë të shpalljes paraprake të konkursit dhe programeve (projekteve) të gatshme nga shoqata e konsumatorëve.

Për ndarjen e mjeteve nga paragrafi 3 i këtij neni Ministria e Ekonomisë formon komision.”

Neni 15

Pas nenit 129 fjalët: "Pjesa VII" zëvendësohet me fjalët: "Pjesa VIII”.

Neni 16

Në nenin 130 paragrafin 2, pas fjalëve: "Inspektorati shtetëror i tregut" shtohen fjalët: "Drejtoria e Ushqimit dhe Drejtoria e Veterinarisë”.

Pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

“Mbikëqyrjen inspektuese për zbatimin e këtij ligji e bëjnë inspektorët shtetërorë ose persona të autorizuar për kryerjen e drejtpërdrejtë të mbikëqyrjes në pajtim me ligj”.

Neni 17

Në nenin 131 paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"Inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerjen e mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë janë të detyruar ta paralajmërojnë tregtarin që t'i mënjanojë mangësitë e konstatuara në afat prej pesë ditë pune, nëse konstaton se:”.

Pika 6 fshihet.

Pikat 7, 8, 9, 10 dhe 11 bëhen pika 6, 7, 8, 9 dhe 10.

Në pikën 12, e cila bëhet pikë 11, presja pas kllapës zëvendësohet me pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.”

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Nëse tregtari nuk vepron sipas vërejtjeve nga paragrafi 1 i këtij neni, inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerje të mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë do të marrin vendim për ndalim të përkohshëm të kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej shtatë ditë pune për tregtar - person fizik, ose në kohëzgjatje prej 15 ditë pune për tregtar - person juridik.”

Neni 18

Në nenin 133 në paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"Inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerje të mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë janë të detyruar ta paralajmërojnë tregtarin që t'i mënjanojë mangësitë e konstatuara në afat prej pesë ditë pune, nëse konstaton se:”

Në pikën 1 pas fjalëve: "llogari fiskale" shtohen fjalët: "ose faturë”.

Në pikën 3 presja pas kllapës zëvendësohet me pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

“Nëse tregtari nuk vepron sipas vërejtjes nga paragrafi 1 i këtij neni, inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerje të mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë do të marrin vendim për ndalim të kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej shtatë ditë pune për tregtarin - person fizik, ose në kohëzgjatje prej 15 ditë pune për tregtarin - person juridik.”

Neni 19

Në nenin 134 në paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"Inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerje të mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë janë të detyruar ta paralajmërojnë tregtarin t'i mënjanojë mangësitë e konstatuara në afat prej pesë ditë pune, nëse konstaton se:”

Në pikën 2 në rreshtin e gjashtë, pas fjalës "produkti" shtohen fjalët: "por jo më pak se dy vjet nga dita e skadimit të garancisë së produktit”.

Në pikën 12, pas kllapës, presja zëvendësohet me pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Nëse tregtari nuk vepron sipas vërejtjes nga paragrafi 1 i këtij neni, inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerje të mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë do të marrin vendim për ndalim të përkohshëm të kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej 7 ditë pune për tregtarin - person fizik, ose në kohëzgjatje prej 15 ditë pune për tregtarin - person juridik.”

Paragrafi 3 fshihet.

Në paragrafin 4 numri "2" zëvendësohet me numrin "3”.

Paragrafët 4, 5, 6 dhe 7 bëhen paragrafë 3, 4, 5 dhe 6.

Neni 20

Në nenin 135 paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"Inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerje të mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë janë të detyruar ta paralajmërojnë tregtarin që t'i mënjanojë mangësitë e konstatuara në afat prej 5 ditë pune, nëse vërteton se:”

Pika 8 ndryshohet si vijon:

"8) nuk ia jep shpërblimin konsumatorit menjëherë ose më së voni në afat prej 8 ditësh nga blerja e produktit dhe ofrimi i shërbimit, nëse të njëjtën ka premtuar se do ta marrë me blerjen e produktit ose me ofrimin e shërbimit (neni 7, paragrafi 1);”.

Pas pikës 8 shtohet pikë e re 9 si vijon:

"9) organizon lojë shpërblyese dhe nuk ia jep konsumatorit shpërblimin e premtuar në afat prej 8 ditësh nga përfundimi i lojës shpërblyese (neni 7, paragrafi 2);”.

Pika 9 bëhet pikë 10.

Pas pikës 10, e cila bëhet pikë 11, shtohet pikë e re 12 si vijon:

"12) çmimi i produktit, gjegjësisht shërbimi nuk është shënuar në denarë (neni 8, paragrafi 3);”.

Pikat 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 dhe 28 bëhen pika 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 dhe 30.

Në pikën 22 pas fjalës paragrafi, numri "3" zëvendësohet me numrin "4”.

Pas pikës 29 e cila bëhet pikë 31 shtohet pikë e re 32 vi vijon:

"32) nuk ia kthen konsumatorit shumën e tërë të cilën konsumatori deri në momentin e prishjes së marrëveshjes e ka paguar sipas marrëveshjes (neni 107, paragrafi 5);”.

Pika 30 bëhet pikë 33.

Në pikën 31 e cila bëhet pikë 34, presja pas kllapës zëvendësohet me pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Nëse tregtari nuk vepron sipas vërejtjes nga paragrafi 1 i këtij neni, inspektorët shtetërorë ose personat e autorizuar për kryerje të mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë do të marrin vendim për ndalim të përkohshëm të kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej shtatë ditë pune për tregtarin - person fizik dhe në kohëzgjatje prej 15 ditë pune për tregtarin - person juridik."

Paragrafi 3 fshihet.

Paragrafët 4 dhe 5 bëhen paragrafë 3 dhe 4.

Neni 21

Pas nenit 135 fjalët: "Pjesa VIII" zëvendësohet me fjalët: "Pjesa IX".

Në titullin e Pjesës IX fjalët: "DISPOZITA NDËSHKUESE" zëvendësohen me fjalët "SANKSIONE PËR KUNDËRVAJTJE" dhe shtohen katër nene të reja: 135-a, 135-b, 135-v dhe 135-g, si vijojnë:

"Organet për kundërvajtje"

Neni 135-a

Organe për kundërvajtje për mbajtjen e procedurës për kundërvajtje sipas këtij ligji janë: Inspektorati Shtetëror i Tregut, Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor, Inspektorati Shtetëror i Ambientit Jetësor, Drejtoria e Ushqimit dhe Drejtoria e Veterinarisë, të cilat vendosin për kundërvajtjet nga ky ligj në kuadër të autorizimeve të veta të parapara me ligj.

Për kundërvajtjet, të konstatuara në nenin 137 paragrafin 1, përveç për pikat 2, 17 dhe 21, nenet 138, 139, 140 dhe 141 të këtij ligji procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksione kundërvajtëse shqipton Inspektorati Shtetëror i Tregut.

Për kundërvajtjet e konstatuara në nenin 137 paragrafin 1, pikat 2, 15, 18, 19 dhe 20 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksione kundërvajtëse shqipton Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor.

Për kundërvajtjet e konstatuara në nenin 137 paragrafin 1, pikat 2 dhe 19 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksione kundërvajtëse shqipton Inspektorati Shtetëror i Ambientit Jetësor.

Për kundërvajtjet e konstatuara në nenin 137 paragrafin 1, pikat 17 dhe 21 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksione kundërvajtëse shqipton Drejtoria e Ushqimit.

Për kundërvajtjet e konstatuara në nenin 137 paragrafin 1, pikat 2, 15, 18, 19 dhe 21 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksione kundërvajtëse shqipton Drejtoria e Veterinarisë.

Barazimi

Neni 135-b

Për kundërvajtjet e konstatuara në nenin 138 të këtij ligji, inspektorët shtetërorë i Tregut është i detyruar që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojë procedurë për barazim para se të dorëzojë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje.

Ndërmjetësimi

Neni 135-v

Për kundërvajtje të konstatuara në nenin 137 të këtij ligji, inspektorët shtetërorë ose personi i autorizuar për kryerjen e mbikëqyrjes së drejtpërdrejtë munden kryerësit të kundërvajtjes t'i ofrojnë ndërmjetësim ose arritje të pajtueshmërisë me të cilën kryerësi i kundërvajtjes duhet ta paguajë gjobën, detyrimet e tjera ose t'i mënjanojë pasojat e kundërvajtjes sipas Ligjit për kundërvajtje dhe Ligjit për Inspektoratin Shtetëror të Tregut.

Mediacioni

Neni 135-g

Për kundërvajtjet e konstatuara në nenin 136 të këtij ligji, inspektorët shtetërorë i tregut, si dhe kryerësit e kundërvajtjes mund të pajtohen për fillimin e procedurës për mediacion para se të dorëzojnë kërkesë për ngritje të procedurës për kundërvajtje.

Procedura për kundërvajtje zbatohet në pajtim me Ligjin për mediacion."

Sanksione për kundërvajtje

Neni 22

Neni 136 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në vlerë prej 3.500 deri në 5.000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik nëse:

1) me kërkesë të konsumatorit nuk ia kthen shumën e paguar për produktin e blerë dhe nuk ia pranon produktin e kthyer të konsumatorit (neni 5, paragrafi 3);

2) u jep të dhëna personale për konsumatorin personave të tretë, si dhe personave juridikë dhe fizikë të cilët veprojnë brenda grupit të njëjtë të tregtarëve pa miratim paraprak me shkrim nga ana e konsumatorit (neni 6, paragrafi 5);

3) e kushtëzon blerjen e disa produkteve me blerje të produkteve të tjera ose me mënyrë tjetër të blerjes dhe shitjes së produkteve (neni 6, paragrafi 6);

4) nuk ia jep shpërblimin konsumatorit në afat së paku prej 8 ditësh nëse të njëjtën i ka premtuar se do ta fitojë me blerjen e produktit ose me ofrimin e shërbimit (neni 7);

5) nuk e porositi produktin ose nuk e kryen shërbimin pas pranimit të avancës nëse kërkon ose prerazi kushtëzon blerjen e produktit ose ofrimin e shërbimit me avancë të përgjithshëm ose të pjesshëm të njëfishtë ose përllogaritës (neni 18 paragrafi 1);

6) nuk i përllogarit dhe nuk i paguan konsumatorit shkallë mesatare kamatore sipas shikimit, e cila përllogaritet si mesatare nga intervali i fundit i shkallës mesatare bankare sipas shikimit të shpallur nga Banka Popullore e Maqedonisë të përllogaritur nga dita pas pranimit të avancës deri në ditën e porositjes së produktit ose kryerjes së shërbimit (neni 18, paragrafi 2);

7) nuk i pranon konsumatorit se e ka kryer obligimin në të holla në mënyrë të përcaktuar me nenin 19 të këtij ligji;

8) nuk i jep konsumatorit llogari fiskale, gjegjësisht fletëpagesë ose faturë të shkruar qartë dhe të lexueshme (neni 20, paragrafi 1);

9) kërkon pagesë plotësuese për dhënien e llogarisë nga neni 20, paragrafi 1 i këtij ligji (neni 20, paragrafi 3);

10) gjatë shitjes së produktit nuk ia dorëzon ose nuk ia tregon konsumatorit dokumentet (neni 21);

11) nuk jep garanci për kualitetin gjegjësisht për funksionimin e rregullt të produktit, dokument për mënyrën e përdorimit të produktit, nuk siguron servis për mirëmbajtje dhe ndreqje dhe për pajisje me pjesë rezervë në afatin e garancisë dhe së paku prej 5 vitesh nga dita e skadimit të garancisë së produktit, por jo më pak se dy vjet nga dita e skadimit të garancisë së produktit dhe afat në të cilin ofruesi i garancisë është i detyruar të veprojë pas kërkesës së shfrytëzuesit të garancisë që t'i mënjanojë defektet dhe mangësitë e produktit dhe pas tre serviseve të kryera ta ndërrojë me produkt tjetër të njëjtë, të ri dhe të rregulluar ose t'ia kthejë konsumatorit shumën e paguar për produktin e blerë, përveç në rast se mangësia që servisohehet është minimale, gjegjësisht nuk ndikon në kualitetin dhe performansat e funksionit të përgjithshëm të produktit (neni 22, paragrafët 1, 2 dhe 3, alineja 5);

12) nuk u përmbahet obligimeve të fletëgarancisë (neni 22, paragrafi 2);

13) nuk dëshiron t'i bart harxhimet për materialin, pjesët rezervë, punën, transferin dhe transportin e produktit që shkaktohen gjatë mënjanimi të defekteve gjegjësisht ndërrimit të produktit me produkt të ri në bazë të garancisë (neni 22, paragrafi 4);

14) dokumentet nga neni 22, paragrafi 1 i këtij ligji, nuk janë shënuar qartë dhe lexueshëm në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik ose në gjuhë të tjera dhe shenja lehtë të kuptueshme për konsumatorin (neni 22, paragrafi 5);

15) kryen reklamim të hutueshëm dhe të palejueshëm të produkteve ose shërbimeve (neni 27, paragrafi 1);

16) me reklamim e fyen dinjitetin njerëzor që shkakton ose mund të shkaktojë dëm trupor, shpirtëror ose dëm tjetër tek fëmijët, i cili fëmijëve u përcjell porosi ose pjesë të porosive me të cilën shfrytëzohet ose keqpërdoret ose do të mund të keqpërdoret mendjelehtësia dhe mungesa e përvojës së tyre (neni 27, paragrafi 3);

17) gjatë reklamimit të drejtpërdrejtë vepron në kundërshtim me dispozitat e theksuara në nenin 29 të këtij ligji;

18) në kuadër të punës së tij të rregullt nuk jep informata për rreziqet e produktit dhe nuk bashkëpunon gjatë zbatimit të veprimeve të ndërmarra për mënjanimin e rreziqeve të tilla (neni 35);

19) konsumatorit nuk i jep produkt gjegjësisht nuk i ofron shërbim me kualitet dhe kuantitet i cili tërësisht përputhet me kërkesat dhe urdhëresat e përcaktuara teknike, me standardet, normativat dhe kushtet e caktuara, të parapara me marrëveshje, me kërkesat që kanë qenë të theksuara, si dhe informatat që i ka dhënë tregtari për produktin dhe shërbimin (neni 36);

20) lëshon në shitje produkte me mangësi (neni 42, paragrafët 1 dhe 2);

21) nuk bën ndërrimin e produktit me produkt përkatës me markë, lloj, dizajn industrial ose shenjë të prejardhjes dhe shenjë gjeografike të produktit (neni 43, paragrafi 1, alineja 3);

22) nuk bën ndërrimin e produktit me produkt përkatës me markë, lloj, dizajn industrial ose shenjë të prejardhjes dhe shenjë gjeografike tjetër të produktit me ulje ose rritje përkatëse të çmimit të produktit (neni 43, paragrafi 1, alineja 4);

23) gjatë prishjes së marrëveshjes nuk e kthen shumën e paguar dhe nuk e kompenzon dëmin e shkaktuar (neni 43, paragrafi 1, alineja 5);

24) nuk vepron sipas kërkesës së konsumatorit në rastet nga neni 45 paragrafi 2, neni 46 paragrafi 2, neni 48 paragrafët 1 dhe 2 dhe neni 50 i këtij ligji;

25) gjatë revidimit të çmimit nuk vepron në bazë të dispozitave nga neni 49, paragrafët 2 dhe 3 të këtij ligji;

26) ofron dispozita kontraktuese të cilat janë paraqitur si të pandershme në nenet 54 deri 77 dhe 79 të këtij ligji;

27) me mjete për komunikim në distancë lidh marrëveshje për shitje të barnave, produkteve mjekësore dhe veterinare, materieve eksplozive dhe djegëse (neni 88);

28) pa pajtimin paraprak të konsumatorit, përdor telefon pa intervenim të njeriut (automatë folës automatik) dhe telefakse për lidhje të marrëveshjes (neni 89, paragrafi 1);

29) në afat të caktuar para lidhjes së marrëveshjes nuk e njofton konsumatorin për të gjitha dispozitat nga neni 90 i këtij ligji;

30) konsumatorit nuk i është dhënë vërtetim me shkrim për njoftim paraprak në bazë të nenit 91, paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji;

31) konsumatorit i përlogarit harxhime, kamata ose dënime në rastet nga neni 98 i këtij ligji;

32) ka lidhur marrëveshje në pajtim me nenin 105 paragrafin 1, alinetë 1 dhe 2 të këtij ligji pa u legjitimuar me kartelë identifikuese (neni 105, paragrafi 3);

33) nuk ia kthen konsumatorit shumën e tërë të cilën konsumatori e ka paguar në bazë të marrëveshjes deri në momentin e prishjes së marrëveshjes (neni 107, paragrafi 5);

34) nuk dorëzon njoftim me shkrim në bazë të nenit 110, paragrafët 1 dhe 3 të këtij ligji;

35) përmbajtja e paramarrëveshjes si dhe marrëveshjes nuk i përmban dispozitat nga neni 111 i këtij ligji;

36) nuk e njofton konsumatorin për ndryshimet e cilësdo të dhëne të paraqitur në njoftimin e mëparshëm (neni 112, paragrafi 3);

37) gjatë përlogaritjes së kompensimit nuk vepron në bazë të nenit 118, paragrafët 2 të këtij ligji;

38) nuk u mundëson të gjithë konsumatorëve kyçjen dhe shfrytëzimin e rrjetit dhe shërbimeve nën kushte jodiskriminuese dhe paraprakisht të njohura dhe të kontraktuara (neni 119);

39) nuk i përmban standardet dhe kualitetin e shërbimeve të përcaktuara me ligj ose me rregullore tjetër (neni 120);

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerje të veprimtarisë së caktuar në kohëzgjatje prej dy deri në katër vjet.

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni do t'i shqiptohet gjobë në vlerë prej 400 deri në 800 euro në kundërvlerë të denarit edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Krahas gjobës nga paragrafi 3 i këtij neni, personit përgjegjës te personi juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerje të detyrës përgjegjëse në kohëzgjatje prej tre muaj deri në një vit."

Neni 23

Neni 137 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në vlerë prej 2.000 deri në 4.000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik nëse:

1) para lidhjes së marrëveshjes për shitje nuk vepron në bazë të dispozitave nga neni 5 paragrafi 1 alineja 1 e këtij ligji;

2) konsumatori nuk njoftohet për ndikimin e produkteve të caktuara në ambientin jetësor dhe shëndetin e njerëzve në pajtim me dispozitat dhe standardet, si dhe për masat për mbrojtje përmes udhëzimit të dhënë me produktin të theksuar në ambalazhin e produktit ose në mënyrë tjetër përkatëse (neni 5 paragrafi 1 alineja 2);

3) kushtet e veçanta shitëse për produkte dhe shërbime të caktuara nuk i vendos qartë dhe në vende të dukshme në pikat e shitjes (neni 6 paragrafi 2);

4) grupeve të caktuara të konsumatorëve u mundëson kushte të veçanta të shitjes (të rinjve, invalidëve, pensionistëve, studentëve dhe ngjashëm) dhe ato kushte nuk janë të vendosura qartë dhe në vende të dukshme në hapësirën e shitjes (neni 6 paragrafi 4);

5) për kryerjen e shërbimeve për rregullimin dhe mirëmbajtjen e produkteve, vlera e të cilave është më e madhe se 5.000 denarë, nuk i dorëzon konsumatorit përlogaritje dhe urdhëresë pune me përshkrim të punëve, materialin e përdorur ose pjesë për rregullim dhe mirëmbajtje (neni 6 paragrafi 7);

6) pa pajtimin paraprak me shkrim të konsumatorit e përhap urdhëresën e punës me ngritje të çmimit për më tepër se 5% (neni 6 paragrafi 8);

7) në mënyrë të qartë, të dukshme, të lexueshme dhe pa hamendje nuk e thekson çmimin e shitjes së produkteve ose të shërbimeve, gjegjësisht në pikën e shitjes në të cilën janë ekspozuar produktet, produktet në gjendje refuze, shërbimet të cilat i ofron dhe pjesët rezervë të cilat i shet (neni 8 paragrafi 1);

8) çmimi i produktit gjegjësisht i shërbimit nuk është shprehur në denarë, përveç nëse me ligj tjetër nuk është rregulluar ndryshe (neni 8 paragrafi 1 pika 3);

9) çmimi i shitjes nuk është çmim përfundimtar i njësisë së ndonjë produkti ose shërbimi ose të sasisë së dhënë të produktit, në të cilën nuk është përfshirë tatimi mbi vlerën e shtuar dhe të gjitha tatimet tjera (neni 8 paragrafi 2);

10) gjatë shitjes së produkteve në gjendje refuze nuk e paraqet vetëm çmimin për njësi peshë në pikën e shitjes së produktit (neni 8 paragrafi 5);

11) gjatë paraqitjes së të dhënave për peshë neto për produkte të paketuara më parë nuk paraqet çmim për njësi peshë neto (neni 8 paragrafi 7);

12) vepron në kundërshtim me dispozitat nga neni 8, paragrafi 8 i këtij ligji;

13) nuk u përmbahet çmimeve të theksuara të shitjes dhe kushteve për shitje (neni 8 paragrafi 9);

14) shet produkte të cilat kanë mangësi ose gabim, ndërsa fizikisht nuk i ka ndarë nga produktet e tjera dhe nuk e ka theksuar në produkt qartë, dukshëm dhe lexueshëm, dhe në pikën e shitjes nuk ka paraqitur mbishkrim se bëhet fjalë për shitje të produkteve me mangësi ose gabim (neni 9);

15) produktin e shet në ambalazh i cili është i dëmshëm për shëndetin e njerëzve nuk i përshtatet formës dhe sasisë së produktit dhe e çon në mëdyshtje konsumatorin në bazë të sasisë dhe madhësisë së produktit (neni 10 paragrafi 2);

16) qartë dhe në vend të dukshëm nuk e vendos çmimin e letrës speciale për mbështjellje dhe zbukurimet shitesë, si dhe çmimin e atyre produkteve dhe shërbimin për mbështjellje (neni 10 paragrafi 3);

17) ofron pa pagesë ose së bashku me ndonjë produkt tjetër qumësht artificial dhe ushqim tjetër të dedikuar për foshnje deri në moshë 6 mujore, shishe dhe kapëze dhe biberonë (neni 17, paragrafi 2);

18) lëshon në shitje produkte të cilat nuk kanë deklarata ose nëse deklarata nuk i përmban të gjitha të dhënat e rregulluara në nenin 23, paragrafët 1, 2, 3, 4 dhe 5 të këtij ligji;

19) lëshon në shitje produkte gjegjësisht ofron shërbime të cilat nuk i plotësojnë kushtet nga nenet 32 dhe 33 të këtij ligji;

20) lodrat për fëmijë janë lëshuar në shitje në kundërshtim me nenin 38, paragrafët 1 dhe 2, nenin 39 paragrafët 1 dhe 2 dhe nenin 40 të këtij ligji;

21) nuk e ndërron produktin e blerë ushqimor me mangësi me produkt me kualitet përkatës ose konsumatorit nuk ia kthen shumën e paguar nëse mangësitë janë theksuar në afatin deri kur mund të përdoret produkti (neni 44);

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerje të veprimtarisë së caktuar në kohëzgjatje prej 30 ditësh.

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni do t'i shqiptohet gjobë në vlerë prej 400 deri në 800 euro në kundërvlerë të denarit edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Krahas gjobës nga paragrafi 3 i këtij neni personit përgjegjës te personi juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerje të detyrës përgjegjëse në kohëzgjatje prej 15 ditësh."

Neni 24

Neni 138 ndryshohet si vijon:

Gjobë në vlerë prej 500 deri në 1.500 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik nëse:

1) në hapësirën e punës nuk i thekson qartë dhe në vend të dukshëm kushtet e tij të shitjes (neni 6 paragrafi 1);

2) produktin e shet në ambalazh të papërshtatshëm (neni 10 paragrafi 1);

3) bën shitjen e produkteve në gjendje refuze të cilat nuk janë paraprakisht të paketuara, nuk i mat në prani të konsumatorit (neni 11 paragrafi 1);

4) shitjen e produkteve në gjendje refuze nuk e paketon në ambalazh adekuat (neni 11 paragrafi 2);

5) për produktet në gjendje refuze nuk theksohet deklarata qartë, dukshëm dhe lexueshëm në ambalazhin në të cilin është vënë për shitje produkti, ose në pikën e shitjes (neni 11 paragrafi 3);

6) shënimet që orientojnë drejt mallit me ulje çmimi, gjegjësisht zbritje të çmimeve nuk kryhen në bazë të dispozitave nga neni 12, paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji;

7) fizikisht nuk i ndan produktet me ulje çmimesh nga produktet të cilat nuk janë në shitje me ulje çmimesh dhe qartë dhe në vend të dukshëm nuk nxjerr mbishkrim se bëhet fjalë për zbritje (neni 13 paragrafi 1);

8) gjatë shitjes së produkteve me gabim nuk nxjerr mbishkrim me të cilin konsumatori do të njoftohet se në çka qëndron gabimi i produktit (neni 13, paragrafi 2);

9) produktet të cilat nuk janë në zbritje për shkak të skadimit të afatit të përdorimit nuk i ndan në vend të veçantë me lajmërim të theksuar qartë në vend të dukshëm për shkakun e zbritjes së çmimit dhe afatin përfundimtar të përdorimit të produktit (neni 14);

10) nuk e njofton me shkrim konsumatorin për të drejtën e tij njëanshëm ta ndërpresë marrëveshjen me deklarata në momentin e lidhjes së marrëveshjes (neni 107 paragrafi 1);

11) nuk dorëzohet në afat prej 30 ditësh nga kundërshtimi i dorëzuar (neni 118 paragrafi 4).

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerje të veprimtarisë në kohëzgjatje prej 30 ditësh.

Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni do t'i shqiptohet gjobë në vlerë prej 500 deri në 1.500 euro në kundërvlerë të denarit edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Krahas gjobës nga paragrafi 3 i këtij neni, personit përgjegjës te personi juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim të kryerjes së detyrës përgjegjëse në kohëzgjatje prej 15 ditësh."

Neni 25

Neni 139 fshihet.

Neni 26

Neni 140 ndryshohet si vijon:

"Për veprimet nga nenet 136 deri 138 të këtij ligji, gjobë në vlerë prej 500 deri në 800 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik që kryen veprimtari.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, për veprimtaritë nga nenet 136 deri 139 të këtij ligji do të shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerje të veprimtarisë në kohëzgjatje prej 15 ditësh."

Neni 27

Neni 141 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në vlerë prej 500 euro në kundërvlerë të denarit për kundërvajtje të kryer do t'i shqiptohet në vend të ngjarjes personit juridik për veprimet nga neni 137 paragrafi 1, pikat 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14 dhe 16 dhe neni 138 paragrafi 1, pikat 1, 3, 5, 6, 7, 8 dhe 9 të këtij ligji.

Gjobë në vlerë prej 100 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje të kryer në vend të ngjarjes personit përgjegjës te personi juridik dhe personit fizik - tregtar individ për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni."

Neni 28

Pas nenit 141 fjalët: "Pjesa IX" zëvendësohet me fjalët: "Pjesa X."

Neni 29

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".